

Dane osobowe trzeba chronić

Żeby każdemu zapewnić — gwarantowane konstytucyjnie — prawo do ochrony jego danych osobowych i prywatności, opracowano i uchwalono Ustawę z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. Podmioty, które je gromadzą i wykorzystują w celach zarobkowych lub zawodowych — w tym samorządy i firmy komunalne — zobowiązuje ona do właściwego ich zabezpieczania.

Dziś nikt nie jest już anonimowy. Informacje o ludziach są wszędzie — w urzędach administracji państwowej i samorządowej, w przychodniach lekarskich,

netycznym, nalogach czy poglądach politycznych, mogłoby się okazać, że ludzie nie mają już żadnej prywatności, intymności ani wolności osobistej. Zatem jeśli nie chcemy, by wszyscy wiedzieli o nas wszystko — chrońmy nasze dane osobowe.

Każdy obywatel, zanim zgodzi się na wykorzystanie jego danych osobowych, ma prawo sprawdzić, kto ich żąda. Jeśli jest to urzędnik, to powinien on podać, jaki przepis go do tego uprawnia oraz czy istnieje obowiązek podania danych. Natomiast jeśli jest to firma prywatna,

bowych, czyli organ, który stoi na straży przysługującego każdemu prawa do ochrony danych osobowych.

Dla właściwej ochrony danych osobowych niezbędne było również określenie zadań i obowiązków tych, którzy je wykorzystują. Skonkretyzowano je w ustawie o ochronie danych osobowych, a także w wielu innych aktach prawnych, ustawa ta ustanawia bowiem jedynie ogólne zasady w tym zakresie i odsyła do przepisów szczególnych, na podstawie których działają poszczególne sektory. Tak więc np. samorządy i firmy komunalne, banki, operatorzy telekomunikacyjni czy ubezpieczyciele mają własne przepisy prawa regulujące ich działalność i to one mają pierwszeństwo stosowania przed ustawą o ochronie danych osobowych. Warto podkreślić, że tylko w zakresie nieuregulowanym w przepisach branżowych zastosowanie ma ustawa o ochronie danych osobowych.

Niemniej każdy podmiot zobowiązany do przestrzegania przepisów regulujących zasady ochrony danych osobowych i prawa do prywatności musi postępować tak, aby nie naruszać praw obywateli. Ponadto powinien gromadzić ich dane na podstawie konkretnych przepisów i właściwie je zabezpieczać.

To jednak bardzo ogólne stwierdzenia, stanowiące wstęp do wiedzy o ochronie danych osobowych. Szczegółowo będą one analizowane i omawiane w następnych tekstach poświęconych podstawowym zasadom ochrony danych osobowych, które zostaną opublikowane na łamach „Przeglądu Komunalnego”.

Michał Serzycki,
Generalny Inspektor Ochrony
Danych Osobowych

KTO MUSI WYPEŁNIAĆ OBOWIĄZKI NAŁOŻONE USTAWĄ O OCHRONIE DANYCH OSOBOWYCH?

Ustawę o ochronie danych osobowych, zgodnie z jej art. 3, stosuje się do:

- organów państwowych,
- organów samorządu terytorialnego,
- państwowych i komunalnych jednostek organizacyjnych,
- podmiotów niepublicznych realizujących zadania publiczne,
- osób fizycznych i osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych niebędących

osobami prawnymi, jeżeli przetwarzają dane osobowe w związku z działalnością zarobkową, zawodową lub dla realizacji celów statutowych,

które mają siedzibę albo miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bądź w państwie trzecim, o ile przetwarzają dane osobowe przy wykorzystaniu środków technicznych znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

bankach, firmach ubezpieczeniowych, urzędach skarbowych, u pracodawcy, w ZUS-ie, na poczcie. Dane milionów obywateli ma Telekomunikacja Polska, operatorzy telefonii komórkowej, administracje osiedli, w których mieszkamy, dostawcy prądu i gazu. Dane osobowe przekazywane są firmom turystycznym i marketingowym. Warto pamiętać, że za takie dane uważa się m.in. takie informacje jak data urodzenia, PESEL, numer telefonu, przebyte choroby czy wyznanie.

Gdyby te wszystkie informacje połączyć, dodając jeszcze te o kodzie ge-

to warto sprawdzić, co to za firma, czy podaje swój adres pocztowy i dlaczego pyta o nasze dane. Nikt nie powinien przekazywać swoich danych bez potrzeby i zbyt pochopnie, bo może to prowadzić do naruszenia prywatności.

Wspomniana na wstępie ustawa skonkretyzowała zagwarantowane każdemu Konstytucją RP prawo do decydowania o tym, komu, w jakim zakresie i w jakim celu przekazywane są jego dane osobowe. Osoby, których dane są wykorzystywane, wyposażała zaś w środki służące do realizacji tego prawa. Ponadto powołała Generalnego Inspektora Ochrony Danych Oso-